

Täysistunto

Torstai 25.11.2021 klo 15.59—19.08

2.4. Suullinen kysymys maakuntaverosta (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 214/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Tähän samaan asiakokonaisuuteen on esittänyt kysymyksen myös kristillisten ryhmä. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.44 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pahoittelen, anteeksi.

Parlamentaarinen komitea ei päätnyt suosittelemaan maakuntaveron käyttöönottoa, koska se kiristäisi verotusta ja lisääisi tasausjärjestelmien tarvetta ja byrokratiaa. Siksi kristillisdemokraatit eivät kannata maakuntaveroa.

Sosiaalidemokraattien varapuheenjohtaja, niin kuin me kuulimme, on sanonut, että maakuntaveron käyttöönotto ei ole realistinen vielä pitkään aikaan. Kelkkansa ovat näiltä osin kääntäneet siis sekä SDP että keskusta. Maakuntaveroa esitetään kuitenkin vasemmistoliiton aluevaaliohjelmassa, vaikka pääministeri sanoi, että aluevaaleissa ei päätetä maakuntaverosta. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän puheenjohtaja Saramo on monissa haastatteluissa ilmoittanut, että puolue ei aio hyväksyä sote-uudistusta ilman maakuntaveroa. [Välihuutoja keskeltä] Mikä on hallituksen linja? [Puhemies koputtaa] Haluaisimme tietää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä. — Anteeksi, ministeri Saarikko.

16.45 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, edustaja Östman, että muistutitte tästä parlamentaarisesta työstä. Olen ollut hyvilläni monistakin parlamentaarisista valmisteluista, koska on tärkeää, että isoja yhteiskunnallisia kysymyksiä, joiden vaikutus ulottuu yli vaalikausien, pohditaan useamman puolueen kesken, yli hallitus- ja oppositiorajojen. Aivan kuten kuvailitte, tämä ryhmä ei päätnyt kannattamaan maakuntaveroa.

Toistan äskeisen vastaukseni: Sellaista yhtälöä, jossa me onnistuisimme luomaan veromallin, joka varmistaisi, että kokonaisveroaste ei nouse eli että emme keräisi lisää veroja vain ikään kuin uuden verotustason vuoksi, mallin, jossa samalla pystyisimme poliittisesti sopimaan, että hyvinvointialueella, maakunnalla, olisi myös kyky rakentaa kasvua, siis sellaisia tehtäviä, joilla voisi varmistaa, että verotuloja syntyy enemmän, ja sellaisen mallin,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

jota oikeasti ne alueet, joille nyt päättäjiä valitaan, pystyisivät heti hyödyntämään tämän kaiken muutospaineen keskellä vaalikauden ollessa eduskunnassa tässä vaiheessa, en pidä todennäköisenä. Mutta sitoumus selvityksestä toteutetaan [Puhemies koputtaa] valtiovarainministeriössä, koska lienee nyt hyvä, että kaikki ymmärtäisivät, [Puhemies: Aika!] miten monimutkaisesta asiasta on kysymys.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Tavio, olkaa hyvä.

16.46 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tätä täytyy perussuomalaistenkin puolesta taas ihmetellä, että jos tuo ministeri Saarikon ja pääministeri Marinin jauhama poliittinen jargonia jotenkin muuttuisi rahaksi, niin sittenhän me olisimmekin tosi rikkaita ja meillä olisi varaa palveluihin, mutta tähän ei ole ihan realismia. Olisihan se rahoitusmalli tullut päättää ennen kuin tämä sote-uudistus lyödään väkisin läpi. [Oikealta: Ei vaan velalla!] Teillä on poliittiset kunnianhimonne, ja te halusitte läpi sen uudistuksen, oli se sitten millainen tahansa, ja nyt ollaan tässä pisteessä, että pääministeri kertoo, että olisi hyvä, että ei tulisi maakuntaveroa, mutta te jatkatte sen valmistelua siitä huolimatta. Miksi te ette lopeta sen valmistelua? Näiden aluevaalien ongelma on hirveä, kun täällä SDP ja muut vasemmistopuolueet keskustan kanssa lupaavat vain lisää kaikkea hyvää kaikille, hirveän hyvät lähipalvelut pikkukuntiin, mutta mistä rahat? Miten te rahoitatte tämän? Ei se poliittisella jargonilla rahoitu.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.47 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisessä perussuomalaisten kysymyksessä te lupasitte kansalaisille miljardin veronkevennykset bensaveroihin ilman, että te pystytte kertomaan, mistä nämä rahat otetaan. Ehkä olisi hyvä kuitenkin käydä tätä keskustelua realistiselta pohjalta.

Mitä tulee tähän alueiden, tulevien sote-alueiden, näiden hyvinvointialueiden, rahoitukseen, niin tästä on sovittu sote-uudistuksen yhteydessä. Kyllä näillä hyvinvointialueilla on rahoitus — josta on sovittu ja päätetty — kun hyvinvointialueet aloittavat työnsä. Sitten on erillinen kysymys se, mitä tämän maakuntaveron osalta, josta selvitystyötä tehdään valtiovarainministeriössä, myöhemmin päätetään, mutta on kai hyvä, että tämä asia kunnolla selvitetään, se huolellisesti valmistellaan. Hallitus on asettanut omat reunaehdonsa tälle, muun muassa sen, että kokonaisveroaste ei saa nousta. Nyt tätä kokonaisuutta valtiovarainministeriössä käydään läpi, ja mikäli sellainen toimiva malli löytyisi, [Puhemies koputtaa] jolla voitaisiin vahvistaa alueellista demokratiaa [Puhemies: Kiitoksia!] ja jossa samalla nämä reunaehdot täyttyvät, niin kyllä hallitus olisi sellaisen esityksen valmis... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

16.48 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös perussuomalaiset olivat tässä komiteassa, ja vastustimme maakuntaveroa. Maakuntaverojatous oli hallituksen keino saada vietyä sote-uudistus maaliin. Ikään kuin se rahoitus olisi kunnossa, te lupasitte aasinsiltana maakuntaveron.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

Todellisuudessa Suomi käyttää muita Pohjoismaita vähemmän rahoitusta ja rahaa terveydenhuoltoon. Kysyisinkin teiltä: miten tämä on mahdollista, ja mitä tälle ongelmalle tehdään?

Täällä Uudellamaalla on arvioitu, että vuonna 2029 olisi rahaa käytettävissä 230 miljoonaa vähemmän kuin viime vuonna, ja erityisesti Uudellamaalla tämä sote-uudistus on vahingoittava. Se supistus, mikä tapahtuu, on noin 400 miljoonaa euroa. Kysyisinkin teiltä: mitenkä tämä nyt näin oikein meni? Eihän sote-uudistuksen tarkoitus ollut se, että talous sakkaa kunnissa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pääministeri, olkaa hyvä.

16.49 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me puhumme hyvinvointipalveluista ja hyvinvointipalveluiden rahoituksesta, on hyvä tunnistaa se, että kun me puhumme julkisista palveluista, ne rahoitetaan hyvin pitkälti verovaroin — verovaroin. Täällä ollaan kuultu tänään, että halutaan miljardi veronalennuksia, ja sitten vastustetaan uudenlaisia veroja, joilla voitaisiin näitä palveluita turvata, mutta verovaroin näitä yhteisiä asioita hoidetaan, ja se on hyvä täällä salissakin rehellisesti tunnistaa.

Se, millä tavalla sitten verotukseen ja verojen keruuseen voidaan vaikuttaa, on ilman muuta myös kasvu- ja työllisyyspolitiikkaa, sitä, että meidän talouskasvumme olisi vahvaa, työllisyytemme olisi vahvaa ja sitä kautta voisimme niitä veroeuroja saada enemmän myös valtion kassaan. Mutta pidän hieman ristiriitaisena nyt sitä, että perussuomalaiset samalla kyselytunnilla esittävät miljardilla veronkevennyksiä ja samalla sitten katsoitte, että pitäisi kuitenkin satoja miljoonia laittaa lisää palveluihin. Onhan tässä nyt ilmiselvä ristiriita. [Arja Juvosen välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Sitten myönnän vielä yhden lisäkysymyksen tähän kysymykseen. — Edustaja Häkkänen, olkaa hyvä.

16.50 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on vastustanut maakuntaveroa sen takia, että se kiristää käytännössä työn verotusta, eläkkeensaajien verotusta ja yrittäjien verotusta, tosiasiallisesti. Ihmisille jää vähemmän ostovoimaa, vähemmän rahaa käteen. Sen takia me ollaan vastustettu. SDP ja keskusta ovat härkäpäisesti ajaneet tätä maakuntaveroa eteenpäin tämän vaalikauden aikana ja keskusta jopa viime vaalikaudella. Nyt tässä aluevaalien alla SDP ja keskusta sanovat, että ei me sitä oikeasti tullakaan toteuttamaan. Kuinka uskottavaa tämä on?

Katsoin, mihin te olette sitoutuneet virallisten dokumenttien perusteella. 13.10.2020 on tällainen tiedote lähetetty: ”Hallitus sitoutuu verotusta koskevan lainsäädännön valmistamiseen hallituskauden aikana.” Nyt, pääministeri Marin, kun teiltä ei välillä saa selvää vastausta, kysyn: Oletteko te tähän kirjaukseen sitoutuneet? Kyllä vai ei?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.52 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten olen tälläkin kyselytunnilla useita kertoja vastannut, kyllä, hallitus tätä valmistelee. [Naurua perussuomalaisen ryhmästä] Valtiovarainministeriössä tätä selvitystä tehdään, valtiovarainministeriössä tätä asiaa valmistellaan, mutta kuten kuvattu, kyse ei ole mistään yksinker-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

taisesta kokonaisuudesta. Tämä on erittäin moniulotteinen kokonaisuus, ja tätä selvitystyötä sen takia huolellisesti tehdään. Me olemme myös sitoutuneet siihen, että tämän seurauksena kokonaisveroaste ei nousisi. Meillä on reunaehdoja tälle kokonaisuudelle. Nyt tätä selvitystyötä tehdään, valmistelutyötä tehdään, aivan kuten hallitus on sopinut ja kuten olen tässä kyselytunnillakin kuvannut, mutta tämä on kyllä verrattain haastava harjoitus, näin on sanottava. [Sari Sarkomaa: Niin on vastaaminenkin!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.52 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä sosiaali- ja terveystalouden rahoituksesta:

Sinänsä puhutaan oikean mittakaavan asioista. Tämä on semmoinen noin 20 miljardin asia veronmaksajien kannalta. Joka tapauksessa me tulemme käyttämään — viitaten edustaja Juvosen kysymykseen — enemmän rahaa sote-palveluihin tulevaisuudessa, koska tarvetta on enemmän.

Ja mihin liittyy rahanjako eri puolille Suomea ikään kuin hyvinvointialueiden rahoituspohjana? Se liittyy siihen, että hallituksen mielestä on oikein, että sinne, missä on pidemmät välimatkat ja enemmän sairastavuutta, kohdistetaan myös enemmän rahoitusta. Sekin on oikeudenmukaisuutta, mistä tällä kyselytunnilla on puhuttu. [Ben Zyskowiec: Ja se on nykytila, se on nykytila!]

Ja mitä täällä on kuvattu maakuntaverosta: tämä on hallituksen kyselytunti, ja hallitus kuvaa linjakseen, että asiaa selvitetään, mutta toivottavasti omista vastauksistani on käynyt ilmi kokoomukselle ja koko eduskunnalle, että aika monimutkainen asia olisi kyseessä ottaen huomioon myös aiemmista sopimuksista sen reunaehdon, että samalla olisi mielekästä ja välttämätöntä siirtää sitten alueille vaikka nykyisiltä kunnilta tai valtionhallinnolta sellaisia tehtäviä, [Puhemies huomauttaa ajasta] jotka vahvistaisivat kasvua ja verojen tulopohjaa.

Kysymyksen käsittely päättyi.